

**RAQAMLI TEXNALOGIYALAR DAVRIDA
YOSHLAR PSIXOLOGIYASI**

Pop tumani 8-sonli maktab psixologi

Kodirova Gulnoza Erkinboyevna

Pop tuman 10-IDUM psixologi

Osimova Madina Shuhratovna

Annotatsiya

Ushbu maqolada raqamli texnologiyalar davrida yoshlar psixologiyasining o'ziga xos jihatlari, internet va ijtimoiy tarmoqlarning shaxs rivojlanishiga ta'siri, media savodxonlik, internet qaramligi, ta'lim jarayonidagi imkoniyatlar va mavjud muammolar yoritiladi.

Kalit so'zlar: Raqamli texnologiyalar, yoshlar psixologiyasi, internet, ijtimoiy tarmoqlar, media savodxonlik, axborot madaniyati, internet qaramligi, ta'lim, kommunikatsiya.

Kirish

XXI asrda raqamli texnologiyalar jamiyat taraqqiyotining asosiy omillaridan biriga aylandi. Yoshlar hayotining deyarli barcha jabhalari internet va axborot-kommunikatsiya texnologiyalari bilan bog'liq. Zamonaviy yoshlar bilim olish, muloqot qilish, ijod qilish va dam olish jarayonlarida raqamli vositalardan faol foydalanadilar. Shu sababli raqamli texnologiyalarning yoshlar psixologiyasiga ta'sirini o'rganish dolzarb masalalardan biri hisoblanadi. XXI asrda raqamli texnologiyalar jamiyat taraqqiyotining asosiy omillaridan biriga aylandi. Yoshlar hayotining deyarli barcha jabhalari internet va axborot-kommunikatsiya texnologiyalari bilan bog'liq. Zamonaviy yoshlar bilim olish, muloqot qilish, ijod qilish va dam olish jarayonlarida raqamli vositalardan faol foydalanadilar. Shu sababli raqamli texnologiyalarning yoshlar psixologiyasiga ta'sirini o'rganish dolzarb masalalardan biri hisoblanadi. XXI asrda raqamli texnologiyalar jamiyat taraqqiyotining asosiy omillaridan biriga aylandi. Yoshlar hayotining deyarli barcha jabhalari internet va axborot-kommunikatsiya texnologiyalari bilan bog'liq. Zamonaviy yoshlar bilim olish, muloqot qilish, ijod qilish va dam olish jarayonlarida raqamli vositalardan faol foydalanadilar. Shu sababli raqamli texnologiyalarning yoshlar psixologiyasiga ta'sirini o'rganish dolzarb masalalardan biri hisoblanadi.

Raqamli avlod tushunchasi. Bugungi yoshlar raqamli muhitda ulg'aygan avlod hisoblanadi. Ular texnologiyalarni tez o'zlashtiradi, axborotni tez qabul qiladi va zamonaviy kommunikatsiya vositalaridan samarali foydalanadi. Raqamli avlodning fikrlash usuli avvalgi avlodlarga nisbatan farq qiladi. Ular ko'p vazifali faoliyatni

bajarishga moyil bo‘lib, axborotni qisqa va tezkor shaklda qabul qilishga odatlangan. Bugungi yoshlar raqamli muhitda ulg‘aygan avlod hisoblanadi. Ular texnologiyalarni tez o‘zlashtiradi, axborotni tez qabul qiladi va zamonaviy kommunikatsiya vositalaridan samarali foydalanadi. Raqamli avlodning fikrlash usuli avvalgi avlodlarga nisbatan farq qiladi. Ular ko‘p vazifali faoliyatni bajarishga moyil bo‘lib, axborotni qisqa va tezkor shaklda qabul qilishga odatlangan. Bugungi yoshlar raqamli muhitda ulg‘aygan avlod hisoblanadi. Ular texnologiyalarni tez o‘zlashtiradi, axborotni tez qabul qiladi va zamonaviy kommunikatsiya vositalaridan samarali foydalanadi. Raqamli avlodning fikrlash usuli avvalgi avlodlarga nisbatan farq qiladi. Ular ko‘p vazifali faoliyatni bajarishga moyil bo‘lib, axborotni qisqa va tezkor shaklda qabul qilishga odatlangan. Bugungi yoshlar raqamli muhitda ulg‘aygan avlod hisoblanadi. Ular texnologiyalarni tez o‘zlashtiradi, axborotni tez qabul qiladi va zamonaviy kommunikatsiya vositalaridan samarali foydalanadi. Raqamli avlodning fikrlash usuli avvalgi avlodlarga nisbatan farq qiladi. Ular ko‘p vazifali faoliyatni bajarishga moyil bo‘lib, axborotni qisqa va tezkor shaklda qabul qilishga odatlangan. Bugungi yoshlar raqamli muhitda ulg‘aygan avlod hisoblanadi. Ular texnologiyalarni tez o‘zlashtiradi, axborotni tez qabul qiladi va zamonaviy kommunikatsiya vositalaridan samarali foydalanadi. Raqamli avlodning fikrlash usuli avvalgi avlodlarga nisbatan farq qiladi. Ular ko‘p vazifali faoliyatni bajarishga moyil bo‘lib, axborotni qisqa va tezkor shaklda qabul qilishga odatlangan.

Ta’lim jarayonida raqamli texnologiyalar. Onlayn kurslar, elektron kutubxonalar, masofaviy ta’lim platformalari va sun’iy intellekt asosidagi tizimlar yoshlar uchun yangi imkoniyatlar yaratmoqda. Talabalar dunyoning nufuzli universitetlari materiallaridan foydalanish imkoniga ega bo‘lmoqda. Bu esa mustaqil ta’lim olish ko‘nikmalarini rivojlantiradi. Onlayn kurslar, elektron kutubxonalar, masofaviy ta’lim platformalari va sun’iy intellekt asosidagi tizimlar yoshlar uchun yangi imkoniyatlar yaratmoqda. Talabalar dunyoning nufuzli universitetlari materiallaridan foydalanish imkoniga ega bo‘lmoqda. Bu esa mustaqil ta’lim olish ko‘nikmalarini rivojlantiradi. Onlayn kurslar, elektron kutubxonalar, masofaviy ta’lim platformalari va sun’iy intellekt asosidagi tizimlar yoshlar uchun yangi imkoniyatlar yaratmoqda. Talabalar dunyoning nufuzli universitetlari materiallaridan foydalanish imkoniga ega bo‘lmoqda. Bu esa mustaqil ta’lim olish ko‘nikmalarini rivojlantiradi. Onlayn kurslar, elektron kutubxonalar, masofaviy ta’lim platformalari va sun’iy intellekt asosidagi tizimlar yoshlar uchun yangi imkoniyatlar yaratmoqda. Talabalar dunyoning nufuzli universitetlari materiallaridan foydalanish imkoniga ega bo‘lmoqda. Bu esa mustaqil ta’lim olish ko‘nikmalarini rivojlantiradi. Onlayn kurslar, elektron kutubxonalar, masofaviy ta’lim platformalari va sun’iy intellekt asosidagi tizimlar yoshlar uchun yangi imkoniyatlar yaratmoqda. Talabalar dunyoning nufuzli

universitetlari materiallaridan foydalanish imkoniga ega bo‘lmoqda. Bu esa mustaqil ta’lim olish ko‘nikmalarini rivojlantiradi.

Ijtimoiy tarmoqlarning psixologik ta’siri. Ijtimoiy tarmoqlar yoshlarning dunyoqarashi va xulq-atvoriga sezilarli ta’sir ko‘rsatadi. Ular orqali yoshlar yangi do‘stlar orttiradi, ma’lumot almashadi va o‘z qiziqishlarini namoyon etadi. Biroq virtual hayotning haddan tashqari ustunligi real ijtimoiy munosabatlarning zaiflashishiga olib kelishi mumkin. Ijtimoiy tarmoqlar yoshlarning dunyoqarashi va xulq-atvoriga sezilarli ta’sir ko‘rsatadi. Ular orqali yoshlar yangi do‘stlar orttiradi, ma’lumot almashadi va o‘z qiziqishlarini namoyon etadi. Biroq virtual hayotning haddan tashqari ustunligi real ijtimoiy munosabatlarning zaiflashishiga olib kelishi mumkin. Ijtimoiy tarmoqlar yoshlarning dunyoqarashi va xulq-atvoriga sezilarli ta’sir ko‘rsatadi. Ular orqali yoshlar yangi do‘stlar orttiradi, ma’lumot almashadi va o‘z qiziqishlarini namoyon etadi. Biroq virtual hayotning haddan tashqari ustunligi real ijtimoiy munosabatlarning zaiflashishiga olib kelishi mumkin. Ijtimoiy tarmoqlar yoshlarning dunyoqarashi va xulq-atvoriga sezilarli ta’sir ko‘rsatadi. Ular orqali yoshlar yangi do‘stlar orttiradi, ma’lumot almashadi va o‘z qiziqishlarini namoyon etadi. Biroq virtual hayotning haddan tashqari ustunligi real ijtimoiy munosabatlarning zaiflashishiga olib kelishi mumkin. Ijtimoiy tarmoqlar yoshlarning dunyoqarashi va xulq-atvoriga sezilarli ta’sir ko‘rsatadi. Ular orqali yoshlar yangi do‘stlar orttiradi, ma’lumot almashadi va o‘z qiziqishlarini namoyon etadi. Biroq virtual hayotning haddan tashqari ustunligi real ijtimoiy munosabatlarning zaiflashishiga olib kelishi mumkin.

Internet qaramligi muammosi. Internet qaramligi yoshlar orasida keng tarqalib borayotgan muammolardan biridir. Bu holat vaqtni samarasiz sarflash, uyqu buzilishi, jismoniy faollikning kamayishi va o‘qish samaradorligining pasayishiga sabab bo‘lishi mumkin. Psixologlar internetdan foydalanish vaqtini me’yorlashtirishni tavsiya etadilar. Internet qaramligi yoshlar orasida keng tarqalib borayotgan muammolardan biridir. Bu holat vaqtni samarasiz sarflash, uyqu buzilishi, jismoniy faollikning kamayishi va o‘qish samaradorligining pasayishiga sabab bo‘lishi mumkin. Psixologlar internetdan foydalanish vaqtini me’yorlashtirishni tavsiya etadilar. Internet qaramligi yoshlar orasida keng tarqalib borayotgan muammolardan biridir. Bu holat vaqtni samarasiz sarflash, uyqu buzilishi, jismoniy faollikning kamayishi va o‘qish samaradorligining pasayishiga sabab bo‘lishi mumkin. Psixologlar internetdan foydalanish vaqtini me’yorlashtirishni tavsiya etadilar. Internet qaramligi yoshlar

orasida keng tarqalib borayotgan muammolardan biridir. Bu holat vaqtni samarasiz sarflash, uyqu buzilishi, jismoniy faollikning kamayishi va o‘qish samaradorligining pasayishiga sabab bo‘lishi mumkin. Psixologlar internetdan foydalanish vaqtini me‘yorlashtirishni tavsiya etadilar. Internet qaramligi yoshlar orasida keng tarqalib borayotgan muammolardan biridir. Bu holat vaqtni samarasiz sarflash, uyqu buzilishi, jismoniy faollikning kamayishi va o‘qish samaradorligining pasayishiga sabab bo‘lishi mumkin. Psixologlar internetdan foydalanish vaqtini me‘yorlashtirishni tavsiya etadilar. Internet qaramligi yoshlar orasida keng tarqalib borayotgan muammolardan biridir. Bu holat vaqtni samarasiz sarflash, uyqu buzilishi, jismoniy faollikning kamayishi va o‘qish samaradorligining pasayishiga sabab bo‘lishi mumkin. Psixologlar internetdan foydalanish vaqtini me‘yorlashtirishni tavsiya etadilar.

Media savodxonlik va axborot xavfsizligi. Media savodxonlik yoshlarning axborotni tahlil qilish, tekshirish va baholash ko‘nikmalarini shakllantiradi. Internetdagi yolg‘on xabarlar, manipulyativ axborotlar va zararli kontentlarni aniqlash bugungi kunning muhim vazifasidir. Media savodxonlik yoshlarning axborotni tahlil qilish, tekshirish va baholash ko‘nikmalarini shakllantiradi. Internetdagi yolg‘on xabarlar, manipulyativ axborotlar va zararli kontentlarni aniqlash bugungi kunning muhim vazifasidir. Media savodxonlik yoshlarning axborotni tahlil qilish, tekshirish va baholash ko‘nikmalarini shakllantiradi. Internetdagi yolg‘on xabarlar, manipulyativ axborotlar va zararli kontentlarni aniqlash bugungi kunning muhim vazifasidir. Media savodxonlik yoshlarning axborotni tahlil qilish, tekshirish va baholash ko‘nikmalarini shakllantiradi. Internetdagi yolg‘on xabarlar, manipulyativ axborotlar va zararli kontentlarni aniqlash bugungi kunning muhim vazifasidir. Media savodxonlik yoshlarning axborotni tahlil qilish, tekshirish va baholash ko‘nikmalarini shakllantiradi. Internetdagi yolg‘on xabarlar, manipulyativ axborotlar va zararli kontentlarni aniqlash bugungi kunning muhim vazifasidir.

Ota-onalar va pedagoglarning roli. Ota-onalar hamda pedagoglar yoshlarni raqamli madaniyat asoslariga o‘rgatishlari kerak. Farzandlarning internetdagi faoliyatini nazorat qilish, ular bilan ochiq muloqot qilish va foydali resurslarga yo‘naltirish muhim hisoblanadi. Ota-onalar hamda pedagoglar yoshlarni raqamli madaniyat asoslariga o‘rgatishlari kerak. Farzandlarning internetdagi faoliyatini nazorat qilish, ular bilan ochiq muloqot qilish va foydali resurslarga yo‘naltirish muhim hisoblanadi. Ota-onalar hamda pedagoglar yoshlarni raqamli madaniyat asoslariga o‘rgatishlari kerak. Farzandlarning internetdagi faoliyatini nazorat qilish, ular bilan ochiq muloqot qilish va foydali resurslarga yo‘naltirish muhim hisoblanadi. Ota-onalar hamda pedagoglar yoshlarni raqamli madaniyat asoslariga o‘rgatishlari kerak. Farzandlarning internetdagi faoliyatini nazorat qilish, ular bilan ochiq muloqot qilish va foydali resurslarga yo‘naltirish muhim hisoblanadi. Ota-onalar hamda pedagoglar yoshlarni raqamli madaniyat asoslariga o‘rgatishlari kerak. Farzandlarning

internetdagi faoliyatini nazorat qilish, ular bilan ochiq muloqot qilish va foydali resurslarga yo‘naltirish muhim hisoblanadi.

Raqamli texnologiyalarning ijobiy va salbiy jihatlari. Raqamli texnologiyalar bilim olish, muloqot va ijodkorlikni rivojlantirish uchun keng imkoniyatlar yaratadi. Shu bilan birga, noto‘g‘ri foydalanish ruhiy zo‘riqish, diqqatning pasayishi va qaramlik kabi muammolarni yuzaga keltirishi mumkin. Raqamli texnologiyalar bilim olish, muloqot va ijodkorlikni rivojlantirish uchun keng imkoniyatlar yaratadi. Shu bilan birga, noto‘g‘ri foydalanish ruhiy zo‘riqish, diqqatning pasayishi va qaramlik kabi muammolarni yuzaga keltirishi mumkin. Raqamli texnologiyalar bilim olish, muloqot va ijodkorlikni rivojlantirish uchun keng imkoniyatlar yaratadi. Shu bilan birga, noto‘g‘ri foydalanish ruhiy zo‘riqish, diqqatning pasayishi va qaramlik kabi muammolarni yuzaga keltirishi mumkin. Raqamli texnologiyalar bilim olish, muloqot va ijodkorlikni rivojlantirish uchun keng imkoniyatlar yaratadi. Shu bilan birga, noto‘g‘ri foydalanish ruhiy zo‘riqish, diqqatning pasayishi va qaramlik kabi muammolarni yuzaga keltirishi mumkin. Raqamli texnologiyalar bilim olish, muloqot va ijodkorlikni rivojlantirish uchun keng imkoniyatlar yaratadi. Shu bilan birga, noto‘g‘ri foydalanish ruhiy zo‘riqish, diqqatning pasayishi va qaramlik kabi muammolarni yuzaga keltirishi mumkin.

Xulosa

Raqamli texnologiyalar yoshlar hayotining ajralmas qismiga aylangan. Ularning imkoniyatlaridan oqilona foydalanish yoshlarning intellektual va shaxsiy rivojlanishiga xizmat qiladi. Shu bilan birga, texnologiyalardan foydalanish madaniyatini shakllantirish, media savodxonlikni rivojlantirish va psixologik salomatlikni asrash muhim vazifa bo‘lib qolmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Karimova V.M. Psixologiya.
2. G‘oziyev E.G‘. Umumiy psixologiya.
3. Davletshin M.G. Yosh davrlari va pedagogik psixologiya.
4. Shoumarov G‘.B. Oila psixologiyasi.
5. Nishonova Z.T. Pedagogik psixologiya.
6. Ta‘lim to‘g‘risida Qonun.
7. Yoshlarga oid davlat siyosati to‘g‘risida Qonun.
8. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar bo‘yicha ilmiy manbalar.
9. Media savodxonlikka oid ilmiy maqolalar.
10. Internet va yoshlar psixologiyasiga oid tadqiqotlar.